

Cijfers ICB-sector 4de trimester 2023

Brussel, 17 mei 2024

« De Belgische fondsenmarkt tekende een heropleving van 6,5 % op tijdens het vierde kwartaal van 2023 door toedoen van koerswinsten in de onderliggende activa, aangevuld met netto inschrijvingen, en komt hierdoor uit op een gecommmercialiseerd vermogen van 272 miljard EUR. »

Marc Van de Gucht – Directeur-generaal BEAMA

Samenvatting

De Belgische fondsensector kende tijdens het vierde kwartaal van 2023 **een stijging van +6,5 %** en dit overwegend door toedoen van koerswinsten die worden opgetekend in de onderliggende activa, en aangevuld door netto inschrijvingen. Eind december 2023 bedroeg het netto actief van de in België publiek verdeelde fondsen 271,9 miljard EUR.

- Het netto actief van de fondsen die hoofdzakelijk beleggen in niet-vastrentende effecten, zoals gemengde fondsen en aandelenfondsen, steeg tijdens deze periode met +7,1 %. De aandelenfondsen kenden de grootste relatieve stijging van hun netto actief tijdens het vierde trimester van 2023. De gemengde fondsen kenden de grootste absolute stijging. Binnen de categorie van de gemengde fondsen kenden de pensioenspaarfondsen een stijging van +7,8 % gedurende de periode oktober – december 2023.
- Het netto actief van de fondsen die hoofdzakelijk beleggen in vastrentende effecten noteerde een stijging van +4,3 % gedurende het vierde trimester van 2023.

Zowel de fondsen die beleggen in vastrentende effecten als zij die beleggen in niet-vastrentende effecten tekenden koerswinsten op in hun onderliggende activa tijdens het vierde kwartaal.

Een gevarieerder beeld is vast te stellen op vlak van de netto inschrijvingen. Zo kenden de obligatiefondsen en aandelenfondsen netto terugbetalingen tijdens het vierde kwartaal, maar kenden de monetaire fondsen en de gemengde fondsen belangrijker netto inschrijvingen tijdens deze periode.

Volledig jaar

Eind 2022 bedroeg het netto actief van de in België publiek verdeelde fondsen 241,9 miljard EUR. De Belgische fondsensector kende gedurende de eerste jaarhelft van 2023 een stijging van het netto

actief, hoofdzakelijk door toedoen van koerswinsten opgetekend door de onderliggende activa. Tijdens het derde kwartaal trad er een terugval van het netto actief op door toedoen van koersverliezen die opgetekend werden in de onderliggende activa. In het laatste kwartaal van 2023 werd deze daling echter volledig rechtgezet, en dit voornamelijk onder impuls van koerswinsten opgetekend door de onderliggende activa.

*Voor het volledige jaar 2023 bevond het netto actief van de in België publiek verdeelde fondsen zich eind december 2023 12,4 %, ofwel 30,0 miljard EUR, **hoger dan eind 2022**, en dit voor ruim 80 % door toedoen van koerswinsten opgetekend door de onderliggende activa.*

Prognose eerste kwartaal 2024

*De voorlopige indicaties voor het eerste kwartaal van 2024 wijzen op een **aanhoudende groei** van het netto actief van de Belgische fondsensector.*

Belgische fondsenmarkt¹

De Belgische fondsenmarkt wordt gedefinieerd als ‘het in België openbaar verdeeld netto actief van fondsen naar Belgisch en buitenlands recht’. Hierbij rapporteert BEAMA over alle aandelenklassen van de openbare fondsen die in België gecommmercialiseerd mogen worden.

Onderzoek van BEAMA toont aan dat de netto activa van de in België publiek gecommmercialiseerde fondsen gedurende **het vierde kwartaal van 2023 met 16,6 miljard EUR, ofwel +6,5 %, stegen**. Hierdoor vertegenwoordigden de in België publiek gecommmercialiseerde fondsen eind december 2023 271,9 miljard EUR.

De stijging van de Belgische fondsenmarkt gedurende de periode oktober – december 2023 wordt **overwegend verklaard door koerswinsten die werden opgetekend in de onderliggende activa** tijdens deze periode, en dewelke worden aangevuld met netto inschrijvingen.

De, voorlopig, aanhoudende vraag naar fondsen wijst erop dat Belgische investeerders momenteel nog steeds vertrouwen behouden in fondsen en zich bewust zijn van de opportuniteitskosten verbonden aan de diverse vormen van sparen en beleggen.

De evolutie in 2023 van de Belgische fondsenmarkt, die voornamelijk bestaat uit internationaal gespreide beleggingsportefeuilles, kan niet los gezien worden van de globale economische context en de toegenomen geopolitieke spanningen.

¹ Conform de lijst van openbare instellingen voor collectieve belegging op de FSMA-website.

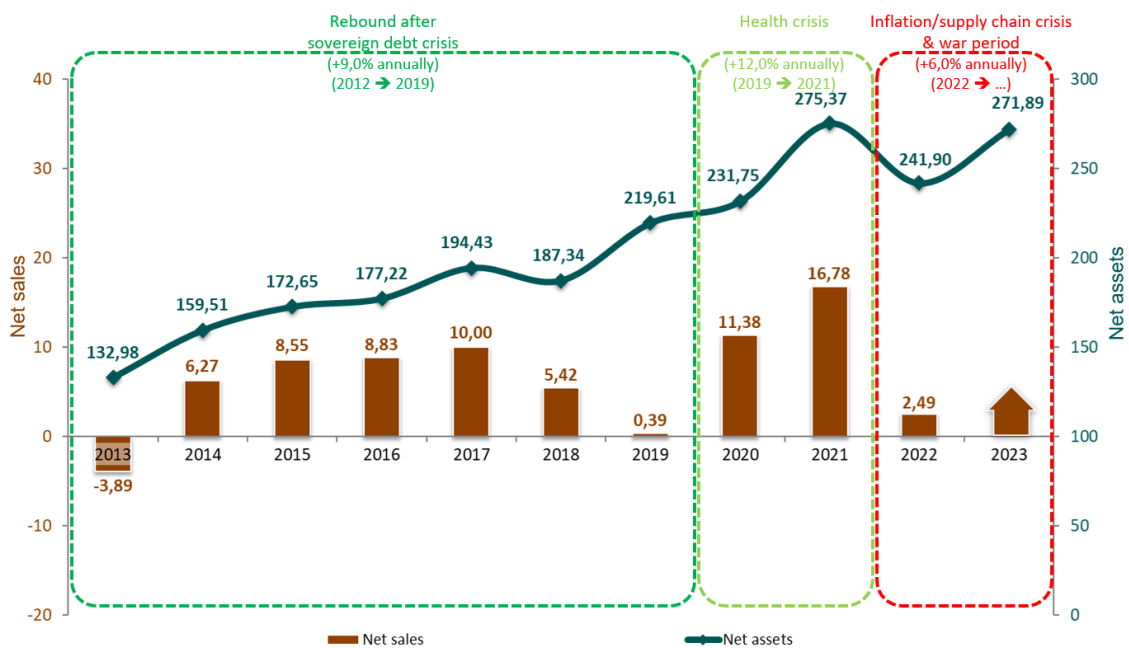
De inflatie, en de reactie van de centrale banken hierop, bleven de beleggers parten spelen. Uiteindelijk is in 2023 de inflatie in het eurogebied al fors teruggevallen naar gemiddeld 5,4%.

In de eerste jaarhelft leek de rente te stabiliseren en deden de aandelenmarkten het vrij goed. Echter, de hoop op een renteverlaging werd in het begin van de tweede semester getemperd om een heropflakking van de inflatie te vermijden. Dit had een negatief effect op de aandelen- en obligatiekoersen in de maanden september en oktober, wat ook doorwerkte op de fondsenrendementen.

Hierin kwam verandering naar het einde van 2023 toe. De aanwijzingen van de centrale banken naar mogelijke renteverlagingen in 2024 betekenden een positief signaal voor de effectenmarkten met een mooie aandelenrally tot het einde van het jaar als gevolg, dewelke zich tevens in de eerste maanden van 2024 voortzette. Dankzij de rentestand konden de obligaties aantrekkelijke rendementen in het vooruitzicht stellen.

De sterke groei van de Belgische fondsenmarkt in 2023 is dan ook te danken aan de opverende aandelen - en obligatiemarkten. Hierdoor konden alle activaklassen positieve resultaten over het gehele jaar boeken.

Evolutie van de Belgische fondsenmarkt gedurende het laatste decennium

Onlangs deze volatiele/moeilijke marktomstandigheden, **steeg de Belgische fondsensector met 30,0 miljard EUR, ofwel +12,4 % gedurende 2023**. Deze stijging is voor ruim 80 % toe te schrijven aan koerswinsten opgetekend door de onderliggende activa, en voor het overige deel door netto

inschrijvingen tijdens de periode januari – december 2023. Deze beweging wordt ook bevestigd door de statistische gegevens van de NBB.

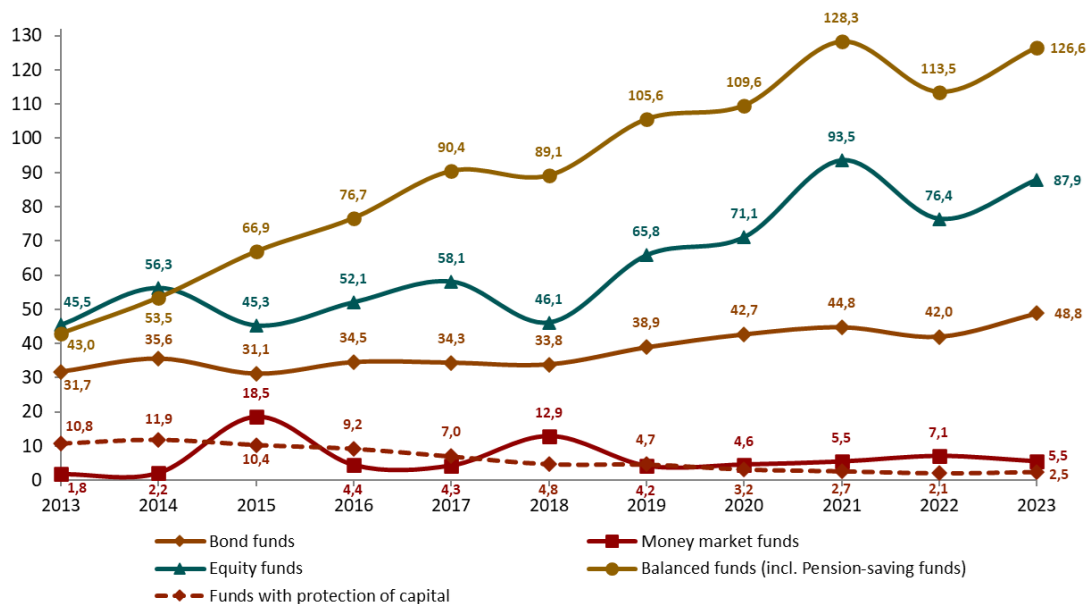
De voorlopige indicaties, waarover BEAMA beschikt voor het eerste kwartaal van 2024, wijzen op een aanhoudende groei van het netto actief van de Belgische fondsensector.

Fondsen die overwegend beleggen in niet-vastrentende effecten

Binnen de groep van de fondsen die overwegend beleggen in niet-vastrentende effecten (zoals bv. aandelenfondsen) werden **enkel stijgende tendensen** opgetekend gedurende het vierde kwartaal van 2023. Deze stijgingen zijn overwegend toe te schrijven aan koerswinsten opgetekend door de onderliggende activa.

De activa in België van de **aandelenfondsen** stegen met **6,4 miljard EUR, oftewel met +7,8 %**, in de periode oktober – december 2023. Deze stijging is compleet toe te schrijven aan koerswinsten opgetekend in de onderliggende activa. Eind december 2023 bedroeg het vermogen van de aandelenfondsen 87,9 miljard EUR.

Gedetailleerde evolutie van het gecommmercialiseerde fondsenvermogen gedurende het laatste decennium

De categorie van de **gemengde fondsen** (inclusief de pensioenspaarfondsen) tekende een toename van **7,8 miljard EUR, of +6,6 %**, op tijdens het vierde kwartaal van 2023. Deze toename is voor nagenoeg 2/3de toe te schrijven aan koerswinsten opgetekend door de onderliggende activa en voor 1/3de door netto inschrijvingen ten belope van 2,9 miljard EUR. Daarmee komt het

gecommercialiseerde vermogen van de gemengde fondsen per eind december 2023 uit op 126,6 miljard EUR.

De gemengde fondsen kenden de voorbije jaren een toenemend succes en sinds 2015 vormen ze de grootste activa klasse. Door hun actieve asset allocatie zijn gemengde fondsen zeer geschikt voor het voeren van een risicospreiding-beleid in het kader van MiFID II: zij lenen zich uitstekend tot de afstemming van het product op het risicoprofiel van de cliënten.

Binnen de categorie van de gemengde fondsen kenden de **pensioenspaarfondsen** een stijging gedurende het vierde kwartaal van 2023 ten belope van **1,8 miljard EUR, of +7,8 %**. De pensioenspaarfondsen vertegenwoordigden per eind december 2023 een bedrag aan netto activa ten belope van 24,7 miljard EUR. Tijdens het vierde kwartaal van 2023 tekenden de pensioenspaarfondsen netto inschrijvingen op ten belope van 113 miljoen EUR.

De **fondsen met kapitaalbescherming** tekenden tijdens het vierde trimester van 2023 een toename op en vertegenwoordigden eind december 2023 een vermogen van 2,5 miljard EUR.

Over het volledige jaar 2023 stegen de netto activa van de fondsen die overwegend beleggen in niet-vastrentende activa met +12,8 %, ofwel 24,7 miljard EUR.

Fondsen die overwegend beleggen in vastrentende effecten

Binnen de groep van de fondsen die overwegend beleggen in vastrentende effecten, stegen de activa van de in België gecommmercialiseerde **obligatiefondsen** met **1,2 miljard EUR, ofwel +2,6 %**, gedurende het vierde kwartaal van 2023 waardoor ze eind december 2023 uitkomen op een bedrag van 48,8 miljard EUR. Deze toename is volledig toe te schrijven aan de koerswinsten die werden opgetekend in de onderliggende activa.

De netto activa van de **monetaire of geldmarktfondsen** tekenden een toename van **1,0 miljard EUR, ofwel +22,5 %** op gedurende de periode oktober – december 2023 waardoor ze eind december 2023 uitkomen op een bedrag van 5,5 miljard EUR.

Over het volledige jaar 2023 stegen de netto activa van fondsen die overwegend beleggen in vastrentende activa met +10,7 %, ofwel 5,3 miljard EUR.

Duurzame fondsen (volgens de SFDR-classificatie²)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verspreiding van duurzame fondsen in België en dit per einde december 2023:

	Gecommercialiseerd vermogen	Aantallen
SFDR 8	191,8 miljard EUR	1.081 compartimenten
SFDR 9	16,7 miljard EUR	106 compartimenten
Totaal:	208,5 miljard EUR	1.187 compartimenten
<i>% van de markt</i>	<i>76,7 %</i>	<i>55,8 %</i>

Bemerking: het scala van artikel 8/9 SFDR-fondsen is groter dan dit van de duurzame fondsen die het "Towards Sustainability"-label bezitten.

Pro memorie: de 348 duurzame fondsen die het "Towards Sustainability"-label bezitten waren eind december 2023 goed voor een gecommmercialiseerd vermogen van 115,4 miljard EUR.

Meer dan 3/4de van het in België verdeelde vermogen is, volgens de vermogensbeheerders, geklasseerd als een SFDR artikel 8 of een SFDR artikel 9 fonds. Hierbij kan de belegger die geïnteresseerd is in een bepaalde mate van duurzaamheid, kiezen uit 1.187 verschillende fondsen.

² SFDR = Sustainable Finance Disclosure Regulation.

- Artikel 8 = producten die duurzaamheidskenmerken promoten;
- Artikel 9 = producten met een duurzame doelstelling.

Fondsen naar Belgisch recht

Openbaar verdeelde fondsen naar Belgisch recht

De openbare fondsen naar Belgisch recht waren eind december 2023 goed voor een totaal beheerd netto actief van 202,3 miljard EUR. Op datzelfde ogenblik vertegenwoordigden de pensioenspaarfondsen hierin grosso modo 1/8ste van de openbare fondsen naar Belgisch recht.

De berekening van de gemiddelde return van de pensioenspaarfondsen op jaarbasis per 31 december 2023 levert volgend resultaat op:

- Op 1 jaar: +9,8 %
- Op 3 jaar: +1,0 %
- Op 10 jaar: +3,8 %
- Op 25 jaar: +3,3 %

BEAMA heeft een boordtabel voor pensioenspaarfondsen ontwikkeld die als bijlage aan dit persbericht is toegevoegd. Dankzij deze boordtabel worden op kwartaalbasis de kerncijfers rond de derde pijler pensioenspaarfondsen en hun evolutie op een beknopte manier visueel weergegeven.

Niet-openbaar verdeelde institutionele fondsen naar Belgisch recht

Sinds de uitvoerings-KB's gepubliceerd werden in het Belgisch Staatsblad van 18 december 2007, kunnen investeringsvehikels ontwikkeld worden op maat van institutionele beleggers en dit onder de vorm van "Institutionele ICB met een veranderlijk aantal rechten van deelneming". Deze institutionele fondsen zijn niet-openbare fondsen die dienen aangemeld te zijn bij de FOD Financiën.

Deze institutionele fondsen dienen niet verward te worden met de openbare fondsen met niet-retail aandelenklassen, die zijn aangemeld bij de FSMA.

Eind december 2023 waren de 104 institutionele compartimenten naar Belgisch recht goed voor 25,0 miljard EUR aan netto actief. Deze fondsen spreken vele institutionele beleggers aan, mede doordat zij diepgang geven aan de institutionele markten op het vlak van financiële activa en pensioenvorming.

◆◆◆

Meer informatie:

Meer informatie kan worden verkregen via de **vertegenwoordiging voor BEAMA**, zijnde:

- Dhr. Marc Van de Gucht, Directeur-generaal BEAMA
(02 507 68 72 – marc.van.de.gucht@febelfin.be)
- Bij de diensten van BEAMA (info@beama.be)

Of via de **algemene perscontacten van Febelfin**, zijnde:

- Persdienst Febelfin
(02 507 68 31 – press@febelfin.be)

Deze en andere statistieken betreffende de ICB-sector, zijn beschikbaar op de website van de BEAMA (<https://www.beama.be/>) onder de rubriek 'Statistieken'.

Belgian Asset Managers Association (BEAMA)

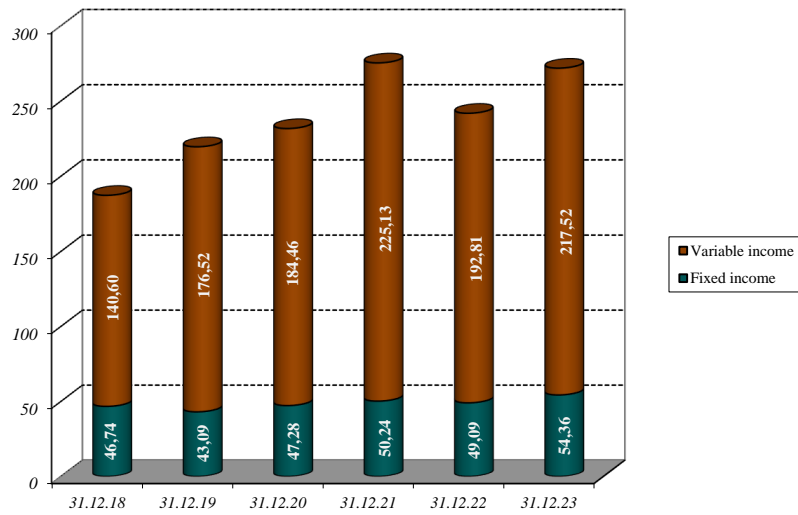
BEAMA vzw is lid van Febelfin vzw.

e-mail: info@beama.be

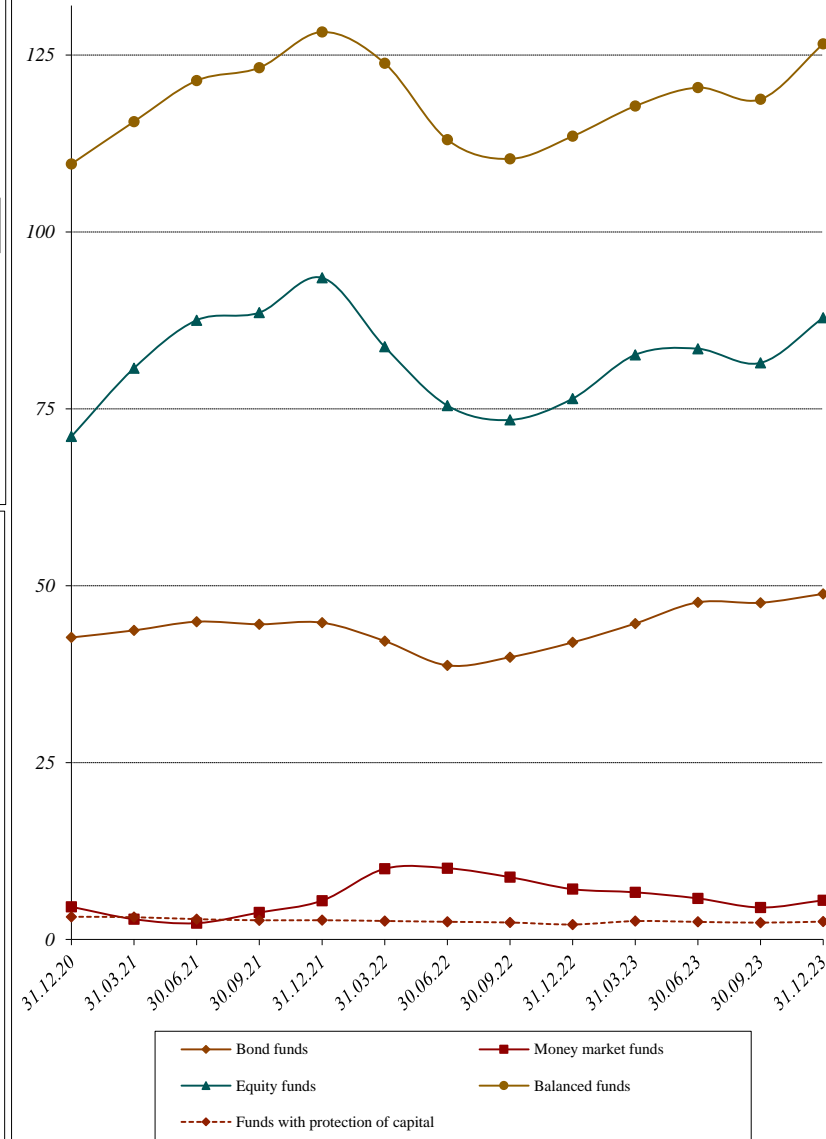
Net Assets of Belgian and Foreign Funds distributed in Belgium per Investmenttype (adj. for double count)

	30/09/2023		31/12/2023		Change	
	<i>bil. EUR</i>	%	<i>bil. EUR</i>	%	<i>bil. EUR</i>	%
Bond funds	47,59	18,64%	48,84	17,96%	1,25	2,62%
Government bonds	3,81	1,49%	8,35	3,07%	4,53	118,94%
Corporate bonds	11,67	4,57%	12,55	4,61%	0,88	7,52%
Aggregate bonds	26,74	10,48%	23,11	8,50%	-3,63	-13,57%
Other bonds	5,37	2,10%	4,83	1,78%	-0,54	-9,97%
Money market funds	4,51	1,77%	5,53	2,03%	1,02	22,51%
in EUR	3,01	1,18%	4,36	1,60%	1,35	44,82%
in other currencies	1,50	0,59%	1,17	0,43%	-0,33	-22,18%
Equity funds	81,49	31,93%	87,88	32,32%	6,39	7,84%
Belgium	0,64	0,25%	0,69	0,25%	0,05	7,50%
Eurozone	4,40	1,72%	4,34	1,60%	-0,06	-1,41%
Europe	13,27	5,20%	10,98	4,04%	-2,29	-17,27%
America	10,83	4,24%	15,11	5,56%	4,29	39,60%
Asia	3,47	1,36%	3,59	1,32%	0,12	3,49%
Global	45,35	17,77%	49,70	18,28%	4,35	9,59%
Other	3,53	1,38%	3,46	1,27%	-0,06	-1,84%
Balanced funds	118,75	46,52%	126,57	46,55%	7,82	6,59%
⇒ of which Pension-saving funds	22,90	8,97%	24,68	9,08%	1,78	7,77%
⇒ of which CPPI funds	0,02	0,01%	0,00	0,00%	-0,02	-80,04%
Funds with capital protection	2,37	0,93%	2,51	0,92%	0,14	6,00%
1. linked to equity	2,37	0,93%	2,51	0,92%	0,14	6,00%
2. linked to interest rates, loans and currencies	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Other funds	0,53	0,21%	0,56	0,21%	0,03	5,02%
TOTAL	255,25	100,00%	271,89	100,00%	16,64	6,52%
Net assets in "Funds of Funds"	107,72		113,57		5,86	5,44%

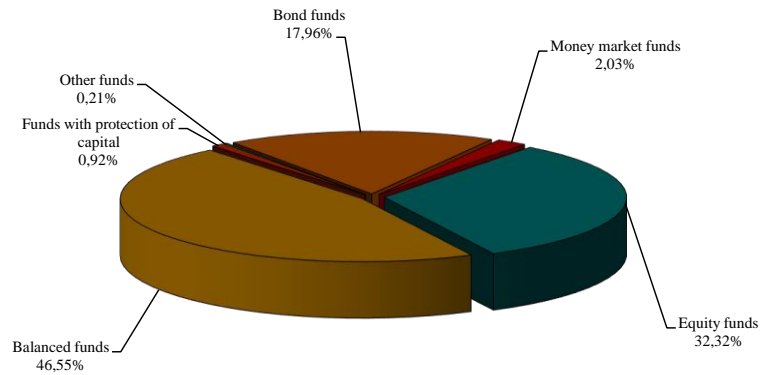
Belgian market of funds: net assets in billions EUR

Evolution of the Belgian market of funds: net assets in billions EUR

Market shares of the fund categories (31.12.2023)

Boordtabel omtrent de 3de pijler pensioenspaarfondsen

Toestand: 31/12/2023

	Absoluut		Relatief	
	---	---	---	---
--- Per einde Q4 2023 ---				
Aantal pensioenspaarfondsen	21	0	0,0%	
Aantal pensioenspaarders*	1.823.418	31.783	1,8%	
↳ Omvang beroepsbevolking**	5.196.400	26.300	0,5%	
In België gecommmercialiseerd netto actief	24.677.039.044	2.541.182.709	11,5%	
--- Gedurende Q4 2023 ---				
Inschrijvingen***	364.673.634	1.279.501.456,30 (schatting)		
Terugbetalingen***	251.254.695	881.557.421,40 (schatting)		
↳ Netto instroom***	113.418.939	397.944.034,90 (schatting)		
--- Per einde Q4 2023 ---				
Rendement over:				
1 jaar	9,84%			
3 jaar	0,96%			
10 jaar	3,75%			
25 jaar	3,29%			

Bemerkingen:

* Toestand per 31/12/2023

** Potentieel van de personen die in aanmerking komen voor de formule van pensioensparen

*** Inclusief conversies en transfers naar een ander pensioenspaarfonds

Samenstelling van de markt op basis van onderliggende activa

Aandelen	60,16%
Obligaties	34,99%
Cash	4,03%
Andere	0,82%

Samenstelling van de markt op basis van stijlkenmerk

Dynamisch	61,12%
Neutraal	32,10%
Defensief	6,78%

